

SEM V PRETEKLEM LETU *THE SEM IN THE PAST YEAR*

RAZSTAVNA DEJAVNOST SEM V LETU 2018

Nina Zdravič Polič in Maja Kostrič Grubišič

294

Slovenski etnografski muzej (SEM) se je na razglasitev Evropskega leta kulturne dediščine (ELKD) v letu 2018 odzval in udeležil svoje poslanstvo z raznolikim programom razstav in številnih prireditev.

V letu 2018 je praznovanju prvega svetovnega dne čebel 20. maja (razglasila ga je Generalna skupščina Organizacije združenih narodov na pobudo Slovenije decembra 2017) posvetil – kot muzej, ki čebelarstvo raziskuje, varuje in ohranja – posebno muzejsko razstavo z naslovom *Kjer so čebele doma*. Prav tako je SEM pod naslovom *Kje so čebele doma? To je naša Slovenija* na mednarodnem sejmu *Colorfull world* v Pekingu predstavljal Slovenijo z njeno bogato čebelarstvo dediščino in z njo povezanimi posebnostmi, kot so poslikane panjske končnice. Predstavitev je pripravil v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gospodarstvo in prehrano RS na pobudo Ministrstva za kulturo RS. Izpostaviti gre tudi gostujoči paviljon *Svet čebel*, ki ga je SEM ob razstavi gostil v avli muzeja – obiskovalci so v njem na interaktiven način doživljali svet čebel, si s pomočjo virtualne resničnosti približali čebele, se z njimi fotografirali, poslušali njihovo brenčanje ter si s pomočjo virtualnih VR očal ogledovali filme iz čebeljega sveta, posnetih v tehnologiji 360°.

V tem letu je bila odprta tudi razstava *SEM Morje – naše življenje: Odstrti spomini s podstrešja nabrežinske ribiške družine*, s katero je muzej obeležil ELKD 2018 in je bila posvečena slovenskim zamejcem. Razen rednih vodenih ogledov, pripovedovalskega večera in programa za otroke je SEM ob razstavi pripravil pogovorno popoldne z naslovom *Morje – naše življenje v poeziji Iga Grudna*, ki ga je posvetil življenju in delu našega velikega pesnika.

Konec leta 2018 je SEM zaključil z odprtjem nove stalne postavitve *Lectarstvo je krajcarkšeft: Krbavčičeva svečarska in medicarska delavnica in trgovina iz Ljubljane*, ki prvič obiskovalcem predstavlja bogato dediščino in edinstveno avtentično svečarsko – medicarsko delavnico in trgovino z ljubljanske Trubarjeve ulice.

Izpostaviti gre tudi medinstitucionalno razstavo *Zmaj vseh zmajev*, ki jo je pripravil SEM in je bila na ogled na Ljubljanskem gradu. Razstava je imela izjemen obisk – kar 150.000 obiskovalcev.

Skupno je bilo realiziranih 17 razstav oz. razstavnih projektov in 251 dogodkov in prireditev, ki jih je SEM organiziral, koordiniral, sodeloval pri njihovi izvedbi ali jih gostil. Med drugim je muzej pripravil številna uspešna javna vodstva z gosti, področnimi strokovnjaki in drugimi eksperti ali umetniki. Gre za programe, ki so bili dobro obiskani in zelo privlačni za obiskovalce. Med strokovnimi srečanji gre poudariti realizacijo 2. seminarja za etnobotaniko na temo *Kulturne rastline: dediščina človeštva*; posvet in razstavo ob svetovnem dnevu beguncev; Dan restavracije-konservatorstva idr.

SEM je v letu 2018 prejel nagrado *Best of Ljubljana – Culture* (podeljuje jo *In Your Pocket*) in nagrado ICOM Slovenija 2018 za najboljši mednarodni projekt, t. j. SWITCH. Valvasorjevo nagrado 2018 za življenjsko delo pa je prejel muzejski svetnik SEM dr. Andrej Dular.

Razstave iz leta 2017

V letu 2018 so bile na ogled naslednje razstave iz leta 2017: do 30. marca osrednja razstava preteklega leta *Afganistan – slovenski pogledi*; do 2. maja eksperimentalna razstava v okviru projekta SWICH *Afrika in Slovenija. Preplet ljudi in predmetov*; do 7. januarja manjša gostujoča fotografska razstava, ki je spremljala afganistansko razstavo *Arne Hodalič: Tihi ubijalci Afganistana*; manjša razstava SEM *Tradicionalno izdelovanje papirnatih rož*, ki se je zaključila 26. januarja; do 31. marca osebna razstava obiskovalcev *LGBT: Razstava štirih*.

Razstave SEM v letu 2018

Osrednja razstava

Kjer so čebele doma (razstavna hiša SEM, 15. junij 2018–avgust 2019)

(Avtorica in kustosinja: Barbara Sosič; soavtorica: dr. Bojana Rogelj Škafar; arhitektura razstave in grafično oblikovanje: Matej Zupančič; koordinatorka: Nina Zdravič Polič; besedila: Barbara Sosič, dr. Bojana Rogelj Škafar, Maruška Markovčič, Gorazd Trušnovec; sodelavke in sodelavci SEM: Miha Špiček, priprava slikovnega gradiva in prezentacija; mag. Maja Kostric Grubišič, Jure Rus, komuniciranje; Sonja Kogej Rus, Špela Regulj, programi in izobraževanje; Gregor Kos, Žiga Rehar, restavratorja; fotografije: Dokumentacija SEM, Marko Borko, ČZS, Čebelarski muzej Radovljica, Koroški pokrajinski muzej, Franc Šivic, Tone Andrejčič, Kim Badawi, Miha Špiček; video: Nadja Valentinčič Furlan (SEM), Marko Kumer (EnaBanda); zvoki čebel iz videoposnetkov: dr. Janko Božič, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani; zvočni ambient razstave: Laren Polič Zdravič; umetniška instalacija *Kranjska čebela*: Guillermo Escalante)

Osrednja razstava leta 2018 Kjer so čebele doma je predstavila bogato čebelarstvo dediščino, ki večplastno zaznamuje slovensko kulturno krajino (foto: Jure Rus, 2018)

Razstava je razkrivala zbirke SEM in podala pogled na avtohtono kranjsko čebelo, panje, poslikane panjske končnice in čebelnjake, katerih bogata dediščina večplastno zaznamuje slovensko kulturno krajino. Slovenija, ki je domovina odličnih čebelarjev in avtohtone kranjske čebele, ima več kot 11.000 čebelarjev, slovensko pokrajino bogati več kot 13.000 čebelnjakov in okoli 180.000 panjev s čebelami, ki nabirajo kakovosten med in dajejo druge pridelke.

Na razstavi so bili predstavljeni nekdanji in današnji čebelnjaki ter pester izbor čebeljih panjev, njihovih domovanj – iz zbirke SEM in iz drugih slovenskih muzejev (Čebelarskega muzej Radovljica, Posavskega muzeja Brežice, Tehničnega muzeja Slovenije). Razstavljeni so še bili tudi panji iz sosednjih držav, v katerih prav tako domuje kranjska čebela – iz Hrvaške, Srbije, Bosne in Hercegovine (za razstavo jih je posodil Etnografski muzej Zagreb) ter iz avstrijske Štajerske (izposojenih prek Štajerske čebelarске zveze). Posebno mesto na razstavi je bilo posvečeno poslikanim panjskim končnicam iz zbirke SEM, ki so izvirna vrst ljudske umetnosti in v njej edina likovna vrst s številnimi posvetnimi figuralnimi motivi in z moralističnimi in satiričnimi vsebinami.

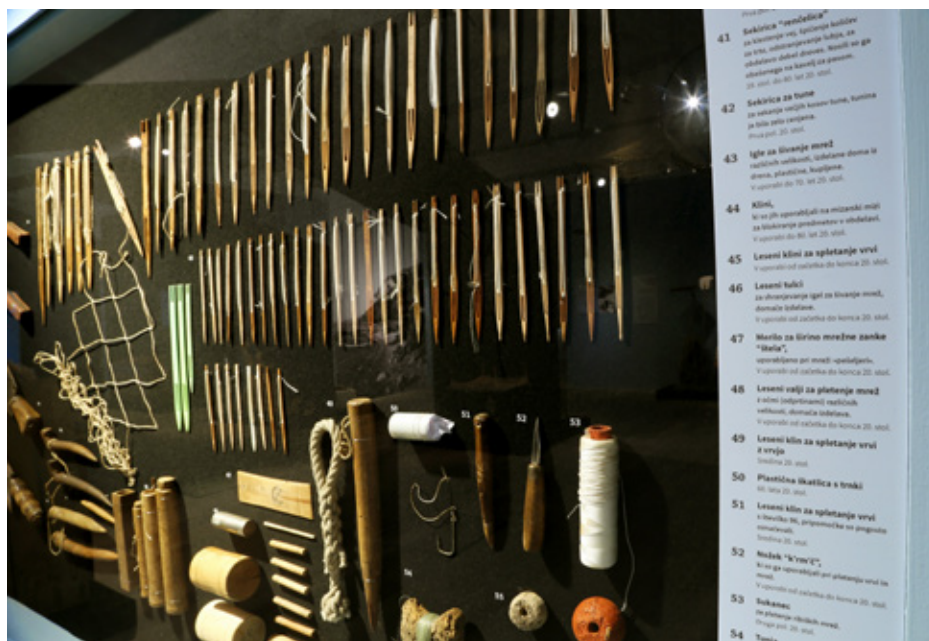
Razstava SEM

Morje - naše življenje: Odstrti spomini s podstrešja nabrežinske ribiške družine (razstavna hiša SEM, 15. september 2018–27. januar 2019)

(Avtorica razstave in vodja projekta: mag. Polona Sketelj; besedila: Bogdan Petelin, mag. Polona Sketelj; arhitekturna in prostorska zasnova: Luka Kern,

dipl. diz.; grafično oblikovanje razstave in tiskovin: Luka Kern, dipl. diz., Barbara Kocjančič, dipl. diz.; razstavnii vzporedni program: Sonja Kogej Rus, mag. Maja Kostrić Grubišič; komuniciranje in marketing: mag. Maja Kostrić Grubišič, Jure Rus, Nina Zdravič Polič; arhivsko gradivo in dokumentacija: Miha Špiček, mag. Anja Jerin; konserviranje predmetov: mag. Ana Motnikar, Gregor Kos, Jožica Mandelj Novak, Žiga Rehar; fotografije: Bogdan Petelin, Barbara Kocjančič, Vitan Furlan Sketelj, družinski arhiv Caharija, Nabrežina, družinski arhiv Petelin, Nabrežina, Dokumentacija SEM, Joža Jamšek; filmi: *Čupa, plovilo slovenskih ribičev*, raziskava in scenarij mag. Polona Sketelj in Nadja Valentinčič Furlan, režija, snemanje in montaža Nadja Valentinčič Furlan, produkcija SEM, 2006; *Spomini nabrežinskega ribiča*, raziskava in pogovor mag. Polona Sketelj, snemanje in montaža Nadja Valentinčič Furlan, produkcija SEM, 2004; *Spomini na strica ribiča*, zasnova mag. Polona Sketelj in Nadja Valentinčič Furlan, snemanje in montaža Manca Filak, produkcija SEM, 2018, 14 minut).

Zgodba ribiške družine Caharija, po domače Babčevih iz Nabrežine pri Trstu, je predstavljala življenje slovenskih družin Tržaškega primorja, vsakdanjik in praznik slovenskih družin, ki so si desetletja utirale pot na kraški zemlji, med oljkami, vinogradi in med valovi ob strmi kraški obali. Na ogled je bilo več sto predmetov iz družinske zapuščine, ki jih je hranilo pet rodov družine Caharija. Sprva so te predmete vsakodnevno uporabljali, kasneje so jih hranili kot spomin na prednike in minule čase. Prevladovali so predmeti za ribolov, prodajo rib, notranja oprema, osebni predmeti posameznih družinskih članov in dokumenti, dopolnjevale pa so jih fotografije iz družinskega arhiva.

Predmeti za ribolov na razstavi Morje - naše življenje (foto: Dokumentacija SEM, 2018)

Nova stalna postavitev SEM

Lectarstvo je krajcarkšeft: Krbavčičeva medičarska in svečarska delavnica iz Ljubljane (razstavna hiša SEM, od 18. decembra 2018)

298

(Avtor in kustos razstave: mag. Andrej Dular; arhitektura razstave: mag. Dušan Kramberger; grafično oblikovanje: Luka Kern; besedila: mag. Andrej Dular; programi in izobraževanje: Sonja Kogej Rus, Šela Regulj; restavriranje: mag. Ana Motnikar, Gregor Kos, Žiga Rehar; skeniranje slikovnega gradiva Miha Špiček; komuniciranje mag. Maja Kostric Grubišič; fotografije: Andrej Krbavčič, dr. Aleš Krbavčič, Joža Jamšek; dokumenti: Slovenski etnografski muzej, Andrej Krbavčič, dr. Aleš Krbavčič; filmsko gradivo: Andrej Krbavčič, Televizija Slovenije; montaža filmov: Andrej Krbavčič, Nadja Valentinčič Furlan; zvočna podoba: Peter Gruden).

Razstava je prikaz pred dvaindvajsetimi leti pridobljene obrtne delavnice in trgovine svečarskega in medičarskega mojstra Jakoba Krbavčiča in predstavlja bogato predmetno, slikovno in dokumentarno gradivo, ki se je ohranilo v delavnici vse do zaprtja te dejavnosti sredi devetdesetih let 20. stoletja. Nato je bila celotna obrtna oprema prenesena s Trubarjeve ulice v SEM. Poleg delavniške in trgovske opreme so na ogled različna delovna orodja in naprave ter svečarski in medičarski izdelki. Prikazana je tudi poklicna in družinska zgodba Krbavčičevih, ki jo je s pomočjo spominskih zapisov in pripovedi očeta Jakoba in sina Aleša Krbavčiča napisal Andrej Krbavčič. V razstavo sta vključena dva krajša filmska zapisa iz sedemdesetih in osemdesetih let 20. stoletja, ki prikazujeta Jakoba in Andreja Krbavčiča pri obrtnem delu. Tematsko in vsebinsko se razstava navezuje na stalni razstavi SEM *Med naravo in kulturo* ter *Jaz, mi in drugi – podobe mojega sveta* in ju dopolnjuje z mestno obrtno dejavnostjo svečarstva in medičarstva ter razkriva zanimivo poklicno in življenjsko pot nosilcev te obrti.

Razstava Lectarstvo je krajcarkšeft je nova stalna postavitev SEM (foto: Dokumentacija SEM, 2019)

Študentska razstava

Heksagon, kjer so čebele doma (razstavna hiša SEM, 27. september 2018–30. avgust 2019)

(Avtorji: študenti Fakultete za dizajn (FD), pridružene članice Univerze na Primorskem: Iva Davidovič, Patricia Eržen, Miran Jurišević, Zala Marinčič, Nika Prosen, Nuša Willenpart in študenti Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani: Nina Glavič, Lovro Ivančič; soavtorji in mentorji razstave: izr. prof. dr. Damjana Celcar (FD), doc. Jana Mršnik (FD), Sonja Kogej Rus (SEM), Gorazd Trušnovc; grafično oblikovanje: Nuša Willenpart, Iva Davidovič; koordinatorki razstave: Sonja Kogej Rus (SEM), in izr. prof.dr. Damjana Celcar (FD), fotografije: Nina Glavič, Lovro Ivančič; montaža videa: Lovro Ivančič; partnerji projekta: FD, Medom, spletna trgovina, d. o. o., SEM)

299

Prostorsko instalacijo *Heksagon, kjer so čebele doma* so ob razstavi SEM *Kjer so čebele doma* pripravili študenti v sodelovanju z mentorji ter SEM in je bila del projekta Po kreativni poti do znanja (PKP) – Čebelarstvo kot izziv za sodobno oblikovanje. Namen razstave je bil prebuditi zavedanje o pomenu čebel za obstoj človeštva in narave. Heksagonalna, šestkotna geometrijska oblika čebeljega satovja je predstavljala inspiracijo pri oblikovanju temeljnega gradnika razstave. Skozi igro razmerij in uporabe čutil je obiskovalca popeljala skozi razstavni prostor instalacij in objektov, ki so na abstraktne načine interpretirali čebelji svet, ter vzpodbujala domišljijo.

Gostujoče razstave

Madžarski pirhi iz Prekmurja (razstavna hiša SEM, 20. marec–8. april 2018)

(Kustosinja: mag. Maja Kostrić Grubišić; multimedijška podpora: Jure Rus; komuniciranje: mag. Maja Kostrić Grubišić; pirhe za razstavo so prispevali: člani KD Petőfi Sándor Dobrovnik, posameznice iz Transilvanije, Romunija, posameznice iz Madžarske in posamezniki iz Ukrajine; fotografije: KD Petőfi Sándor Dobrovnik; oblikovanje: Mojca Turk)

Razstava madžarske narodne manjšine iz Dobrovnika je prikazovala več kot dvesto barvanih pirhov, ustvarjenih v različnih tehnikah in okrašenih s tradicionalnimi, arhaičnimi vzorci, ki so značilni za Prekmurje in za druge pokrajine znotraj Panonske nižine. Prekmurški Madžari so do danes ohranili pravo bogastvo velikonočnih šeg, katerih pomemben element je prav pirh. Še posebej se je na tem narodnostno mešanem prostoru uveljavil *dobrovniški pirh*, ki ima več kot 150-letno tradicijo. Pirhe za razstavo so izdelali člani lokalnega društva KD Petőfi Sándor Dobrovnik, kjer deluje 30 izdelovalcev, med katerimi so si nekateri že pridobili naziv ljudski umetnik domače obrti na Madžarskem, dve izdelovalki pa sta vpisani v Register nesnovne kulturne dediščine Slovenije, kot nosilki enote Izdelovanje prekmurskih remenk. Poleg tega je na razstavi bilo na ogled več deset pirhov iz Madžarske ter prihi, ki so jih izdelali pripadniki madžarske narodne manjšine iz Transilvanije (Romunija) in Ukrajine.

Odprtje razstave Madžarski pirhi iz Prekmurja (foto: Dokumentacija SEM, 2019)

Nesnovna kulturna dediščina Srbije (razstavna hiša SEM, 16. maj–3. junij 2018)

(Avtorica: Danijela Filipović; koordinatoriki: Nina Zdravič Polič in mag. Maja Kostric Grubišič (SEM); strokovni pregled besedil: dr. Nena Židov, mag. Anja Jerin (SEM); avdiovizualni in fotografski material: dokumentacija nacionalnega Registra nesnovne kulturne dediščine, Center za nesnovno kulturno dediščino Srbije, Etnografski muzej v Beogradu; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič; oblikovanje: Marija Jevtić)

Gostujoča razstava Etnografskega muzeja iz Beograda je izpostavila nekatere izbrane elemente kulturne dediščine, ki so vpisani v nacionalni *Register nesnovne kulturne dediščine*, ki izražajo bogastvo in raznolikost kulturne dediščine na ozemlju Republike Srbije, hkrati pa opozarjajo, da so za različne skupnosti, ki živijo na istem kulturnem območju, značilne enake tradicionalne oblike vedenja, ki jih skupnosti prenašajo druga na drugo in ohranjajo za prihodnje rodove. Razstavljenih je bilo nekaj predmetov, značilnih za preteklo pa tudi sodobno življenje.

Mount Everest Day/Dan Mount Everesta (upravna hiša SEM, 29. maj–6. junij 2018)

(Kustosinji: Nina Zdravič Polič in mag. Maja Kostric Grubišič; fotografije: Aswin Kumar Shrestha, Andrej Štremfelj, Nejc Zaplotnik, Žare Guzej, Tomaž

Jamnik, Klemen Korenjak, Marko Prezelj; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič, multimedijska podpora: Jure Rus)

Priložnostna razstava Veleposlaništva Nepala in častnega generalnega konzula Aswina Kumarja Shresthe je bila pripravljena v sodelovanju s SEM ob praznovanju dneva Mount Everesta. Na ogled je bilo postavljeno fotografsko gradivo iz osebnih arhivov slovenskih alpinistov, ki so se v zadnjih desetletjih izkazali kot izjemni športniki pri osvajanju najvišje gore na svetu.

Mednarodni dan romunske bluze (upravna hiša SEM, 13.–29. junij 2018)

(Kustosinja: dr. Corina Gabriela Duma, Univerza za umetnost v Bukarešti; koordinatorka: Nina Zdravič Polič; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič)

301

Veleposlaništvo Romunije v Sloveniji je v sodelovanju s SEM pripravilo manjšo gostujočo razstavo ob praznovanju stoletnice Združene Romunije in kot obeležje evropskega leta kulturne dediščine. Razstava je bila posvečena mojstrovinam romunske oblačilne tradicijske kulture. Osredotočala se je na romunsko vezeno bluzo, v romunščini imenovano IA (izvor imena je latinskega porekla – *tunicae linea*), ki so jo dopolnjevali izbrani kosi ženske noše ter okrasje iz obdobja od prve polovice 20. stoletja naprej, fotografije in slike. Slednje so ustvarili različni sodobni umetniki, očarani nad lepoto romunske bluze. Razstavljeni kosi tradicionalnih oblačil so iz zasebnih zbirk in zbirke Muzeul Național al Țăranului Român (Romunski muzej kmečke kulture).

Razstava po naročilu

Kruh med preteklo in sodobno ustvarjalnostjo: Opredmetena dediščina priprave in peke kruha (razstavna hiša SEM, 1. februar–1. marec 2018)

(Kustosa: mag. Adela Pukl, Miha Špiček (SEM); strokovni sodelavci razstave: Katarina Jevšjak, mag. Jana Ramuš, Žiga Rehar; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič; fotografije: Dokumentacija SEM in GZS; izbor predmetov: mag. Andrej Dular, dr. Bojana Rogelj Škafar, mag. Polona Sketelj; oblikovanje in izvedba razstave: Matej Zupančič (Medianova))

Priložnostno razstavo je SEM pripravil na pobudo Gospodarske zbornice Slovenije in v sodelovanju z njo. Razstava je bila dvodelna; na ogled je bilo slikovno gradivo o tradiciji priprave in peke kruha na Slovenskem iz dokumentacije SEM in predmeti, ki jih hrani SEM in so predstavljali pomemben del opredmetene dediščine, namenjene mesenju, vzhajanju, oblikovanju testa in peki kruha v različnih pečeh. Na drugi strani pa so bili predstavljeni (sveže pečeni) odlični pekovski izdelki v letu 2018, ki jih je ocenjevala Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij pri GZS. To je bila za že druga razstava o dediščini kruha na Slovenskem in nadaljevanje sodelovanja z GZS in uspešnimi slovenskimi blagovnimi znamkami.

Po kruhu je v SEM zadišalo na priložnostni razstavi *Kruh med preteklo in sodobno ustvarjalnostjo* (foto: Dokumentacija SEM, 2018)

Osebne razstave

V letu 2018 so bile v SEM na ogled štiri osebne razstave, ki so nastale ob stalni razstavi *Jaz, mi in drugi: podobe mojega sveta* v ciklu *Moje življenje, moj svet*.

Ljudje iz tovarne porcelana (razstavna hiša SEM, 17. maj–30. september 2018; muzejska mentorica Nadja Valentinčič Furlan)

Vitomir Pretnar: Motivi mojega življenja (razstavna hiša SEM, 16. oktober–3. december 2018; muzejska mentorica Sonja Kogej Rus)

Borut Korun: Z veslom in peresom po svetu (razstavna hiša SEM, 29. november 2018–28. februar 2019; Muzej Velenje v sodelovanju s SEM)

Ženske, ki vezejo pripoved/Story of Women (razstavna hiša SEM, 20. december 2018–28. februar 2019; muzejska mentorica dr. Janja Žagar)

Razstavna projekta

Zmaj vseh zmajev (Ljubljanski grad, 25. april 2018–6. januar 2019)

(Avtor in kustos razstave: dr. Marko Freljih; strokovno sodelovanje: Marko Brunskole, Petra Kučič, Andreja Dular, mag. Helena Türk, mag. Teja Peperko; oblikovanje razstave in postavitve v prostoru: Sanja Jurca Avcu in sodelavec Tomaž Budkovič (zavod Trans); grafično oblikovanje razstave: Dolores Gerbec (zavod Trans); komunikacija; mag. Maja Kostric Grubišič; organizatorja projekta: Ljubljanski grad in Slovenski etnografski muzej)

Razstava je ponujala razlago številnih pomenov, ki jih imajo zmajji za človeštvo, kakšna je simbolika zmajev po različnih celinah, kakšen pomen je imel zmaj v Bibliji in kako je to mitološko bitje povezano s svetniki. Na razstavi je bil izpostavljen »zmaj vseh zmajev« – ljubljanski zmaj, ki je s pomočjo mita o argonavtih, mestnega grba, grajske kapele in Zmajskega mostu pustil močno zapuščino v mestu. Vzporedno so bile predstavljene tudi ostale ljudske pripovedi o zmajih in zmajске sledi na Slovenskem. Razstavo je spremljal poseben program – vodeni ogledi Zmajska pot, ki so se začeli na gradu in končali v SEM, kjer pa so bile na ogled posebne točke, imenovane *Muzejski zmaji*, ob katerih so obiskovalci v muzeju na dveh stalnih razstavah odkrivali upodobitve zmajev na predmetih iz zbirk SEM.

303

Paviljon Čebelji svet (avla razstavne hiše SEM, 5. avgust 2018–27. januar 2019)

(Avtorji projekta: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, zanj Kaja Kotnik v sodelovanju s Čebelarsko zvezo Slovenije, Čebelarskim muzejem Radovljica ter Uradom Vlade RS za komuniciranje; koordinatorka: Nina Zdravič Polič; programi za obiskovalce: Sonja Kogej Rus; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič)

Paviljon *Čebelji svet* je bil postavljen na ogled kot spremljevalni program razstave *Kjer so čebele doma*. Namenjen je bil ozaveščanju o pomembnosti čebel in ostalih opravevalcev za trajnostno kmetijstvo, za zagotavljanje varnosti preskrbe s hrano v svetu. S pomočjo petih čutov in z različnimi vsebinami je obiskovalcem približal življenje čebel. Najbolj so obiskovalce pritegnile interaktivne vsebine, saj je bil s pomočjo virtualnih VR očal omogočen ogled filmov iz čebeljega sveta, posnetih v tehnologiji 360°.

Fotografska skupinska zunanja razstava

Hiperpovezani muzeji: Novi pristopi, novi obiskovalci (muzejska ploščad SEM, 18. maj–19. november 2018)

(ICOM Slovenija; koordinatorka za SEM: mag. Maja Kostric Grubišič; oblikovanje: Janja Gomezel)

Razstava je bila ubrana na temo Mednarodnega muzejskega dne 2018 – *Hiperpovezani muzeji: Novi pristopi, novi obiskovalci*. Predstavilo se je 15 državnih muzejev, ki so s svojimi panoji poudarili pomen in moč medsebojnega sodelovanja, kulturne zaklade, ki jih hranijo muzeji in vlogo muzejev kot nosilcev sprememb v družbi.

Potujoča razstava Koordinatorja varstva nesnovne kulturne dediščine

Nesnovna kulturna dediščina Slovenije v luči Unescove Konvencije (gostovanje razstave po Sloveniji in v tujini, marec–december 2018)

Paviljon Čebelji svet je bil del spremljevalnega programa ob razstavi Kjer so čebele doma in je s svojimi vsebinami pritegnil številne obiskovalce (foto: Dokumentacija SEM, 2018).

(Avtorici: dr. Nena Židov, mag. Anja Jerin; fotografije: Marko Habič, Anja Jerin, Miha Špiček, Blaž Zupančič, Nena Židov; oblikovanje: Darja Klančar)

Panojska razstava je na ogled postavila več deset enot nesnovne kulturne dediščine Slovenije, vpisanih v Register. Z razstavo je SEM kot Koordinator varstva nesnovne kulturne dediščine Slovenije na eni strani ozaveščal in promoviral vrednote nesnovne kulturne dediščine, na drugi strani pa se je s svojo dediščino predstavljal v tujini: razstava je dvakrat gostovala v Sloveniji (21. marec–3. april 2018, Ministrstvo za kulturo RS; 5. april 2018, Kulturni bazar 2018 (Cankarjev dom)) in enajstkrat v tujini (april 2018, Izrael; 15.–23. maj 2018, KIC Budo Tomović, Podgorica, Črna gora; 4.–13. junij 2018, Konzulat Republike Slovenije, Lublin, Poljska; 5. junij 2018, Tirana, Albanija; 14.–15. junij 2018, Konzulat Republike Slovenije, Varšava, Poljska; 22. junij–31. oktober 2018, Slovenski generalni konzulat, München, Nemčija; 13.–30. september 2018, Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna in Hercegovina; 24. oktober–11. november 2018, Muzej grada Zenica, Bosna in Hercegovina; 15.–26. november 2018, Narodna knjižnica Brasílie, Brazilija; 20.–27. november 2018, Sofia City Garden, Bolgarija; 20.–30. november 2018, Literarna hiša @Lettretage, Berlin, Nemčija).

Razstave v Kavarni SEM

Čebelarska dediščina Slovenije (Kavarna SEM, 30. maj 2018–28. februar 2019)

(Avtorja fotografij: Franc Šivic in Miha Špiček; komunikacija: mag. Maja Kostric Grubišič)

Fotografska razstava je spremljala osrednjo razstavo SEM *Kjer so čebele doma* in je s fotografijami dveh avtorjev prikazala čebelnjake in panje po Sloveniji.